

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Dumitru Popovici,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială
„Banca Socială” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „Comprimenergo”, Nataliei Popovici, Dumitru Popovici,
Mihail Popovici cu privire la încasarea datoriei,
împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 03 martie 2017, prin intermediul poștei (Vol.I, f.d.29-30), BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Comprimenergo”, Nataliei Popovici, Dumitru Popovici, Mihail Popovici solicitând încasarea, în mod solidar, a datoriei în mărime de 659478,50 de lei, precum și în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 19784,35 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că a acordat SRL „Comprimenergo” un credit în mărime de 395000 de lei, conform contractului de credit nr. 40/2013 din 02 aprilie 2013, scadent la data la 01 aprilie 2014.

Totodată, a menționat că, rambursarea creditului a fost asigurată prin fidejusiunea persoanei fizice Mihail Popovici, conform contractului de fidejusiune nr. 1 din 02 aprilie 2013, fidejusiunea persoanei fizice Dumitru Popovici, conform contractului de fidejusiune nr. 2 din 02 aprilie 2013, fidejusiunea persoanei fizice Natalia Popovici în baza contractului de fidejusiune nr. 3 din 02 aprilie 2013. Fidejursorii și-au asumat obligația față de Bancă de a răspunde solidar cu debitorul SRL „Comprimenergo” pentru obligațiile asumate în baza contractului de credit și de a restitui creditorului suma creditului acordat și plăților aferente, în caz de neîndeplinire de către debitor a obligațiilor sale.

Având în vedere că SRL „Comprimenergo” nu a respectat prevederile contractuale, la 06 februarie 2017, întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, a expediat în adresa pârâților notificarea cu nr. 2530-61/298, prin care a solicitat achitarea datoriei acumulate aferente contractului de credit nr. 40/2013 din 02 aprilie 2013 în termen de 15 zile calendaristice, însă care a rămas fără răspuns și fără executare.

La fel, în notificare pârâții au fost informați despre dreptul de a achita suma restantă sau de a înlătura în alt mod omisiunea de executare corespunzătoare a obligațiilor sale pentru evitarea continuării procedurii de încasare forțată.

Reclamantul a precizat că, la 01 martie 2017 datoria debitorului SRL „Comprimenergo”, conform contractului de credit nr.40/2013 din 02 aprilie 2013, constituia în total suma de 659478, 50 de lei, formată din: 349030,50 lei cu titlu de datorie la credit, suma de 298652 de lei cu titlu dobândă calculată și neachitată; suma de 11716 lei cu titlu de penalitate și suma de 80 de lei cu titlu de comision.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și s-a încasat, în mod solidar, de la SRL „Comprimenergo”, Natalia Popovici, Dumitru Popovici și Mihail Popovici în beneficiul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, datoria contractuală în sumă de 659478, 50 de lei; s-a încasat, în mod solidar, de la SRL „Comprimenergo” Natalia Popovici, Dumitru Popovici și Mihail Popovici în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 19784,35 de lei.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de către Dumitru Popovici, precum și cererile de alăturare la apel depuse de Mihail Popovici, Natalia Popovici, SRL „Comprimenergo” și s-a casat integral hotărârea din 11 octombrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată depusă de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare; s-a încasat de la SRL „Comprimenergo” în beneficiul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, datoria la contractul de credit nr. 40/2013 din 02 aprilie 2013 în sumă de 649973, 50 de lei, compusă din datoria la contract în sumă de 349030,50 lei, dobânda în sumă de 298652 de lei, penalitatea în sumă de 2211 lei, comision în sumă de 80 de lei; s-a încasat de la SRL „Comprimenergo” în beneficiul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, cheltuielile de judecată în sumă de 19499, 20 de lei; în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată; s-a încasat de la BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, în beneficiul lui Dumitru Popovici cheltuielile de judecată în mărime de 14838, 26 de lei.

Prin decizia din 12 iunie 2019 a Curții Suprem de Justiție s-au admis recursurile declarate de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și de către SRL „Comprimenergo” și s-a casat decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și s-a remis cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Mihail Popovici și cererile de alăturare la apel depuse de SRL „Comprimenergo”, Dumitru Popovici și Natalia Popovici; s-a casat integral hotărârea din 11 octombrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, împotriva SRL „Comprimenergo”, Dumitru Popovici, Mihail Popovici și Nataliei Popovici privind încasarea datoriei la contractul de credit; s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare depusă de BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și s-a declarat ca fiind nulă clauza pct. 3.6. al contractului de credit nr.40/2013 din 02 aprilie 2013 încheiat între BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare și SRL „Comprimenergo”; s-a încasat, în mod solidar, de la SRL „Comprimenergo”, Dumitru Popovici, Mihail Popovici și Natalia

Popovici în beneficiul BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, sumele debitoare compuse din: suma de 349030,50 de lei cu titlu de datorie; suma de 207622 lei, cu titlu de dobândă; suma de 862,23 de lei cu titlu de penalitate; suma de 80 de lei cu titlu de comision, iar în total suma de 557594, 73 de lei; în latura încasării dobânzii cu rată majorată, conform pct. 3.6. al contractului de credit nr.40/2013 și a penalității în sumă de 10853,77 de lei, acțiunea a fost respinsă; s-a încasat, în mod solidar, de la SRL „Comprimenergo”, Dumitru Popovici, Mihail Popovici și Natalia Popovici în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 16727, 84 de lei; s-a încasat de la BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, în beneficiul lui Dumitru Popovici cheltuielile legate de plata taxei de stat în apel, proporțional pretențiilor respinse, în sumă de 2730,90 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel citând prevederile art. 512 alin.(1), art.513 alin.(1), art.514, art.572 alin.(1), (2) Cod civil, în redacția în vigoare la momentul înaintării acțiunii, a reținut că, odată ce debitorul SRL „Comprimenergo” nu și-a executat în mod corespunzător, cu bună credință și la momentul stabilit, obligațiunile asumate față de BC „Banca Socială” SA prin contractul de credit, iar din suma acordată de 395000 de lei, debitorul a restituit doar 45969,50 de lei (Vol.I, f.d. 24), deci, a admis o restanță la plata creditului de 349030,50 de lei, prin urmare această sumă de 349030,50 de lei necesită a fi încasată în folosul băncii, cu titlu de datorie la credit.

De asemenea, redând conținutul prevederilor art.1156 alin.(1) Cod civil, care stipulează că, în cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sunt obligați solidar creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel, ținând cont că Mihail Popovici, Dumitru Popovici și Natalia Popovici, prin semnarea contractelor de fidejusiune nr. 1, 2 și 3 din 02 aprilie 2013, și-au asumat obligația de a răspunde solidar în fața BC „Banca Socială” SA, pentru neexecutarea de către debitorul SRL „Comprimenergo” a obligației contractului de credit, de rând cu debitorul SRL „Comprimenergo”, urmează să fie încasată, în mod solidar și de la fidejursorii Mihail Popovici, Dumitru Popovici și Natalia Popovici, datoria la creditul neachitat în sumă de 349030,50 de lei.

Dat fiind situația, potrivit căreia la semnarea contractului de credit și a contractelor de fidejusiune, debitorii s-au obligat față de bancă și la restituirea dobânzii conform pct. 3.4 a contractului de credit, în condițiile în care au restituit din suma de 236045 de lei doar 28423 de lei, această diferență de 207622 de lei necesită a fi încasată de la debitori în folosul băncii.

În ceea ce privește chestiunea prescrierii întregii acțiunii a băncii, instanța de apel a reținut aici prevederile art. 267 alin.(1), art. 272 alin.(1) Cod civil, până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018 și a punctat că, după cum rezultă din contractul de credit nr. 40/2013 din 02 aprilie 2013, termenul final de achitare a creditului și sumelor aferente este 01 aprilie 2014. Acțiunea în instanță a fost formulată de BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) la data de 03 martie 2017 (Vol.I, f.d. 29, 30). Prin urmare, instanța de apel a apreciat că în cazul de față a fost respectat termenul de prescripție extinctivă indicat la art. 267 alin.(1) Cod civil, dat fiind adresarea în instanță a băncii cu prezenta acțiune în interiorul acestui termen care este de: 01 aprilie 2014 – 01 aprilie 2017. De menționat că, potrivit calcului desfășurat al datoriei de la fila dosarului 24, Vol.I, ultima achitare în sumă de 24984,50 de lei a fost efectuată în luna iulie 2015. Respectiv, această

situație a îndreptățit banca să se adreseze în instanță începând chiar cu luna august 2015.

Referitor la argumentul invocat de apelant privind prescrierea specială conform art. 1170 Cod civil a contractelor de fidejusiune, instanța de apel a relevat că, că conform acestor prevederi: (1) Fidejusiunea încetează o dată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată. (2) În cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nici o acțiune contra fidejutorului. Astfel, după cum urmează din norma citată, prevederile art. 1170 alin.(2) Cod civil intervin în cazul în care termenul contractului de fidejusiune nu există determinat în conținutul contractului de fidejusiune. După cum rezultă din conținutul pct. 3.1 al contractelor de fidejusiune nr. 1, 2 și 3 din 02 aprilie 2013, fidejusiunea apare la data semnării prezentului contract de către părți și încetează la data executării de către debitor a obligațiilor sale ce reies din contractul de credit.

Citând prevederile art. 260 Cod civil, de până la modificările operate prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, instanța de apel a menționat că termenul contractul de fidejusiune depinde de un eveniment viitor și sigur că se va produce, adică de executarea de către debitorul SRL „Comprimenergo” a obligațiilor asumate conform contractului de credit nr. 40/2013 din 02 aprilie 2013. Prin urmare, în cazul de față nu-și au aplicabilitate prevederile art. 1170 alin.(2) Cod civil, odată ce termenul contractului de fidejusiune este unul determinat.

Totodată, a indicat că și solicitarea apelantului de a declara nule contractele de fidejusiune, din motivul invocat precum că nu ar exista ca fiind stabilit un anumit termen de fidejusiune, ci o anumită condiție înserată în pct. 3.1, necesită a fi respinsă de către instanța de apel. Or, prevederile art. 235 alin. (2) Cod civil invocate de apelant întru nulitatea contractului de fidejusiune și anume: condiția a cărei survenire sau nesurvenire depinde de voința părților actului juridic este nulă. Actul juridic încheiat sub o astfel de condiție este nul, nu sunt aplicabile cazului, dat fiind faptul că obligația debitorilor nu este una arbitrară, ci concretă; termenul scadenței fiind indicat concret în contractul de credit; de acest termen fiind legată și obligația debitorilor/fidejutori

La 03 februarie 2020, Dumitru Popovici a declarat recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, constatarea nulității absolute a contractelor de fidejusiune, pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, privind încasarea datoriei, în baza contractului de fidejusiune, să fie respinsă ca fiind neîntemeiată sau tardivă, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și a soluționat eronat cauza. Instanța de apel eronat nu aplicat prevederile art. 1170 Cod civil și art. 235 alin.(2) Cod civil.

În continuare, a pretins nulitatea absolută a contractelor de fidejusiune contestate, cât și acțiunea înaintată în baza acestora este tardivă, deoarece este în contradicție cu norma imperativă.

Recurentul a opinat că sunt neîntemeiate constatările instanței de apel și contrare circumstanțelor de fapt și de drept. Instanța de apel a trecut în mod superficial a circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și

temeinicia hotărârii contestate, precum și nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate.

La 28 mai 2020, prin intermediul poștei electronice (Vol.III, f.d.45), Dumitru Popovici a expediat o cerere de recurs modificată și completată, reiterând solicitările din recursul inițial.

Suplimentar a indicat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 272 alin.(9) Cod civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, precum și a pretins prescrierea specială a contractului de fidejusiune în temeiul expirării contractului de fidejusiune, nulitatea absolută a contractului de fidejusiune contestat, prescrierea parțială a dreptului de a solicita dobânzi contractuale, cât și tardivitatea acțiunii în acest sens, întrucât este în contradicție cu normele imperative.

La 29 mai 2020, BC „Banca Socială” SA, în proces de lichidare, a depus referință la cererea de recurs înregistrată inițial de către Dumitru Popovici.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 05 mai 2020 (Vol.III, f.d.35) și a fost recepționată la 11 mai 2020, conform avizelor de recepție (Vol.III, f.d.36-40). La fel, a fost expediată în adresa intimaților și copia cererii de recurs modificată și completată la data de 01 iunie 2020 (Vol.II, f.d.51) și a fost recepționată la 03 iunie 2020, conform avizelor de recepție (Vol.III, f.d.58-61).

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 21 noiembrie 2019, iar Dumitru Popovici a declarat recurs la 03 februarie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces, conform scrisorii de însoțire datate cu 28 ianuarie 2020 (Vol.II, f.d.254), însă din adresa recurentului a fost remis instanței plicul cu aviz ca fiind „nereclamat” (Vol.II, f.d.260). Avocatul Vasile Iamandii a recepționat decizia la 31 ianuarie 2020, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.255). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Dumitru Popovici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Dumitru Popovici nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Dumitru Popovici.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Dumitru Popovici împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat